

क्रेडिट डिफॉल्ट स्वॅप्स साठीची मार्गदर्शक तत्वे - वापरकर्ते म्हणून एनबीएफसी व्याख्या

ह्या मार्गदर्शक तत्वांमध्ये पुढील व्याख्यांचा उपयोग करण्यात आला आहे

(१) **क्रेडिट इव्हेंट पेमेंट** - एखादे क्रेडिट इव्हेंट झाल्यावर, क्रेडिट डेरिवेटिव कॉन्ट्रॅक्टच्या अटीखाली, क्रेडिट प्रोटेक्शनच्या खरेदीदाराला, क्रेडिट प्रोटेक्शनच्या विक्रीकर्त्याने द्यावयाची देय रक्कम. असे प्रदान केवळ प्रत्यक्ष तडजोडीच्या स्वरूपातच (देय दायित्वाच्या प्रत्यक्ष दिल्या जाण्याच्या बदली दर्शनी (अॅट पार) रक्कम) असेल.

(२) **अंडरलायिंग अॅसेट/जबाबदारी** - संरक्षण खरेदीदार हेज करू इच्छित असलेला अॅसेट^१.

(३) **डिलिवरेबल अॅसेट/जबाबदारी** - एखादा क्रेडिट इव्हेंट झाल्यास, त्या कराराच्या अटीनुसार, देता येऊ शकणारी (डिलिव्हर) अशी संबंधित संस्थेची कोणतीही जबाबदारी/ दायित्व^२(वरील (३) खालील अॅसेट्स, संबंधित जबाबदारीच्या समान किंवा त्यापेक्षा कमी समजली जाईल).

(४) **रेफरन्स ऑब्लिगेशन** - एखाद्या क्रेडिट डेरिवेटिव कॉन्ट्रॅक्टच्या अटीखाली एखादा क्रेडिट इव्हेंट झाल्यास, देय असलेली रक्कम काढण्यासाठी वापरलेले दायित्व^३ (ऑब्लिगेशन) (रोख तडजोड करावयाच्या दायित्वांसाठी रेफरन्स ऑब्लिगेशनचा संबंध असतो (दर्शनी रक्कम वजा वसुली धर्तीवर).

२. सीडीएससाठी कार्यकारी आवश्यकता

(अ) सीडीएस कॉन्ट्रॅक्टने, संरक्षण विक्रेत्यावरील थेट/प्रत्यक्ष हक्क दर्शविला पाहिजे आणि तो हक्क, एखाद्या विशिष्ट एक्सपोजरशी स्पष्ट व नेमकेपणाने संबंधित असावा जेणेकरून त्याची व्याप्ती स्पष्ट व निःसंदिग्ध दाखविली जावी.

(ब) क्रेडिट संरक्षण कॉन्ट्रॅक्टच्या बाबतीत, संरक्षण-खरेदीदाराने प्रिमियमचे प्रदान न केले जाणे सोडल्यास ते कॉन्ट्रॅक्ट बदलता न येऊ शकणारे असावे.

(क) संरक्षण विक्रीदाराद्वारे एकतर्फी ते क्रेडिट कव्हर रद्द करण्याची परवानगी देणारे किंवा हेज केलेल्या एक्सपोजरची क्रेडिट क्वालिटी कमी झाल्याने त्या कव्हरची परिणामी किंमत वाढेल असे कोणतेही कलम त्या कॉन्ट्रॅक्टमध्ये असू नये.

(ड) सीडीएस कॉन्ट्रॅक्ट कोणत्याही अटीशिवाय असावे, मूळ प्रतिपक्ष देय (ड्यु) असलेली प्रदाने करण्यास असमर्थ ठरल्यास, त्या संरक्षण विक्रेत्याला वेळेवारी प्रदान करण्यास भाग पडणे टाळले जाईल अशा प्रकारचे, एनबीएफसीच्या थेट नियंत्रणाबाहेरील कोणतेही कलम त्या संरक्षण कॉन्ट्रॅक्टमध्ये असू नये.

(ई) कॉन्ट्रॅक्ट करणा-या पक्षांनी विहित केलेल्या क्रेडिट इव्हेंटसाठी किमान संरक्षण (कव्हर) असावे :-

^१ कृपया परिपत्रक आयडीएमडी.पीसीडी.क्र. ५०५३/१४.०३.०४/२०१०-११ दि. मे २३, २०११, च्या परिच्छेद २.४ चा संदर्भ घ्यावा.

^२ सध्या, परिपत्रक क्र. आयडीएमडी.पीसीडी.क्र. ५०५३/१४.०३.०४/२०१०-११ दि. मे २३, २०११ अन्वये सीडीएसवरील मार्गदर्शक तत्वांनुसार डिलिव्हेरेबल दायित्वांसाठीच परवानगी आहे.

^३ कृपया परिपत्रक आयडीएमडी.पीसीडी.क्र. ५०५३/१४.०३.०४/२०१०-११ दि. मे २३, २०११, च्या परिच्छेद २.४ चा संदर्भ घ्यावा.

- (१) संबंधित दायित्वांच्या अटीनुसार, (ज्या अशा अपयशाचे वेळी लागू असतात) रकमा देण्यात अपयश येणे (संबंधित दायित्वांमधील ग्रेस पिरियडच्या जवळपास असलेला ग्रेस पिरियड असल्यास)
- (२) नादारी, दिवाळखोरी किंवा ते दायित्व असलेल्याची ते कर्ज फेडण्यास समर्थता नसणे किंवा त्याबाबत अपयश किंवा कर्ज देय (ड्यु) झाली असताना ती फेडण्यास समर्थ नसण्याबाबत लेखी कबुली आणि तसे प्रसंग आणि
- (३) माफी किंवा मुद्दल, व्याज किंवा शुल्क ह्याबाबत पुढे ढकलले जाणे (क्रेडिट लॉस प्रसंगी होणारे परिणाम) ह्यामुळे संबंधित दायित्वाची पुनर्रचना (परिपत्रक आयडीएमडी.पीसीडी.क्र. ५०५३/१४.०३.०४/२०१०-११ दि. मे २३, २०११ अन्वये सीडीएसवरील मार्गदर्शक तत्वात दिल्यानुसार)
- (४) संबंधित दायित्वाची पुनर्रचना सीडीएसखाली येत नसल्यास परंतु परिच्छेद २ मधील आवश्यकता पूर्ण केल्या गेल्या असल्यास, सीडीएसचे अंशतः रेकग्निशन केले जाईल. सीडीएसची रक्कम, संबंधित दायित्वाच्या रकमेएवढी किंवा त्यापेक्षा कमी असल्यास, हेजच्या रकमेची ६०% रक्कम कव्हर झाल्याचे समजले जाईल. सीडीएसची रक्कम, संबंधित दायित्वाच्या रकमेपेक्षा अधिक असल्यास, पात्र असलेल्या हेजची रक्कम, संबंधित दायित्व रकमेच्या ६०% एवढी मर्यादित असेल.
- (फ) संबंधित दायित्वांपेक्षा निराळी अशी डिलिव्हरेबल दायित्वे सीडीएसने विहित केली असल्यास, त्यामुळे निर्माण झालेल्या फरकाला (मिसमॅच) परिच्छेद (ज) लागू होईल.
- (ग) प्रदान करण्यास असमर्थ झाल्याने^१, संबंधित दायित्वातील कसुरीसाठी आवश्यक असलेला ग्रेस पिरियड संपण्यापूर्वी सीडीएस समाप्त होणार नाही.
- (ह) संरक्षण विक्रेत्याला संबंधित दायित्व हस्तांतरित करण्याबाबत, संरक्षण खरेदीदाराचा हक्क/क्षमता, तडजोडीसाठी आवश्यक असल्यास, त्या संबंधित दायित्वाच्या अटीमध्ये, अशा हस्तांतरणासाठीची आवश्यक सहमती रोखली जाणार नाही असे कलम असावे.
- (आय) एखादा क्रेडिट इव्हेंट झाला आहे अथवा नाही हे ठरविणा-या पक्षांची स्पष्ट अशी ओळख केली जावी. असे ठरविले जाणे ही केवळ त्या संरक्षण विक्रेत्याचीच जबाबदारी असू नये. एखादा क्रेडिट इव्हेंट झाला असल्याचे संरक्षण विक्रेत्याला कळविण्याचा हक्क/क्षमता संरक्षण खरेदीदाराला असावी.
- (ज) अंडरलायिंग दायित्व व संदर्भ दायित्व किंवा डिलिव्हरेबल दायित्व ह्यामधील भेदासाठी (मिसमॅच) पुढील बाबतीतच परवानगी आहे – १)संदर्भ दायित्व किंवा डिलिव्हरेबल दायित्व हे अंडरलायिंग दायित्वाच्या समान (पारी पासु) किंवा कमी दर्जाचे असल्यास, आणि (२) अंडरलायिंग दायित्व आणि संदर्भ दायित्व किंवा डिलिव्हरेबल दायित्व ह्यांचा दायित्वधारक एकच असून (म्हणजे तीच कायदेशीर स्स्था) आणि क्रॉस-डिफॉल्ट बाबत किंवा क्रॉस-अॅक्सिलरेशनबाबत वैद्य अशी कायदेशीर अंमलबजावणीचे कलम टाकण्यात आले आहे
- (क) अंडरलायिंग दायित्व व संदर्भ दायित्व किंवा डिलिव्हरेबल दायित्व ह्यामधील भेदासाठी (मिसमॅच) पुढील बाबतीतच परवानगी आहे – १)संदर्भ दायित्व किंवा डिलिव्हरेबल दायित्व हे अंडरलायिंग दायित्वाच्या समान (पारी पासु) किंवा कमी दर्जाचे असल्यास, आणि (२) अंडरलायिंग दायित्व आणि संदर्भ दायित्व किंवा डिलिव्हरेबल दायित्व ह्यांचा दायित्वधारक एकच असून (म्हणजे तीच कायदेशीर स्स्था) आणि क्रॉस-डिफॉल्ट बाबत किंवा क्रॉस-अॅक्सिलरेशनबाबत वैद्य अशी कायदेशीर अंमलबजावणीचे कलम टाकण्यात आले आहे

३. मटेरियॅलिटी स्तराखालील एक्सपोजर्स बाबत कार्यवाही

सीडीएस कॉट्रॅक्टनुसार, तोट्याचे प्रसंगी, ज्यापेक्षा कमी प्रदान केले जात नाही अशा प्रदानांच्या मटेरियॅलिटी मर्यादा (श्रेश होल्ड) ह्या रेटेन्ड फॅस्ट लॉस स्थितीच्या सममूल्य असतात आणि त्यांना संरक्षण खरेदीदाराने, कॅपिटल अॅडेक्वसीसाठी, ६६७% जोखीमभार लावावा (१/०.१५ X १००, कारण एनबीएफसीसाठी सीआरएआरची आवश्यकता १५% आहे.)

४. प्रुडेंशियल ट्रीटमेंट पोस्ट क्रेडिट इव्हेंट

सीडीएस कॉट्रॅक्टमधील अटीनुसार असलेल्या कालावधीत, क्रेडिट इव्हेंट प्रदान न मिळाल्यास, एनबीएफसी त्या सीडीएसच्या क्रेडिट संरक्षणाकडे दुर्लक्ष करील व अंडरलायिंग अॅसेटवरील एक्सपोजरच विचारात घेईल आणि त्या एक्सपोजरसाठी आवश्यक असलेला भांडवलाचा स्तर व तरतुदी ठेवील. क्रेडिट इव्हेंटचे प्रदान मिळताच (अ) अंडरलायिंग अॅसेट संरक्षण विक्रीकर्त्याला दिला गेला असल्यास तो पुस्तकामधून काढून टाकला जाईल किंवा (ब) क्रेडिट इव्हेंट प्रदानाची रक्कम, त्या अंडरलायिंग अॅसेटच्या पुस्तकी मूल्याएवढी नसल्यास, त्या अंडरलायिंग अॅसेटचे पुस्तकी मूल्य, मिळालेल्या, क्रेडिट इव्हेंट प्रदानाच्या रकमेएवढे कमी केले जाईल आणि अशा कमी केलेल्या मूल्यासाठी योग्य त्या तरतुदी ठेवल्या जातील.

^१ परिपक्वतेची व्याख्या – संबंधित एक्सपोजरची परिपक्वता व हेजची परिपक्वता ह्यांची व्याख्या रुढ मार्गानेच (कॅलेंडरवरील) केली जावी. संबंधिताच्या (अंडरलायिंग) परिणामकारक परिपक्वतेचे मूल्यमापन हे, लागू असलेला ग्रेस पिरियड विचारात घेऊन, प्रतिपक्षाने त्याचे दायित्व पूर्ण करण्यास उरलेला कमाल कालावधी असे केले जावे.

५. कॅपिटल अॅडेक्वसी

एनबीएफसी प्रुडेंशियल नॉर्म्स निदेश, २००७ अनुसार, एनबीएफसीने धारण केलेल्या कॉर्पोरेट बॉन्ड्ससाठीचे जोखीम भार १००% आहेत. क्रेडिट इव्हेंट प्रदानामुळे, सीडीएस कॉट्रॅक्ट, संरक्षण विक्रेत्यावर, प्रतिपक्ष-एक्सपोझर निर्माण करते. सीडीएसद्वारे कॅश पोझिशनचे हेजिंग केल्यास, ते एक्सपोझर, खालील परिच्छेद ६ मध्ये दिलेल्या अटीवर, संरक्षण विक्रेत्यावर लागू होईल. एनबीएफसींनी, विकत घेतलेल्या सर्व सीडीएस पोझिशनसाठी असलेला, काउंटरपार्टी क्रेडिट रिस्क आकार हा, सध्याचे मार्क-टु-मार्केट मूल्य (धन असल्यास व एमटीएम ऋण असल्यास शून्य) आणि भावी पोटेंशियल फ्युचर ह्यांची बेरीज एवढा धरावा.

६. संरक्षण विक्रेत्याला असलेल्या एक्सपोझरची कार्यवाही

६.१ हेज केलेल्या एक्सपोझरबाबत, अंडरलायिंग अॅसेटच्या एक्सपोझरच्या ऐवजी/बदली, पुढील अटी पूर्ण केल्या असल्यास संरक्षण विक्रेत्याबाबतचे एक्सपोझर समजले जाईल.

(अ) परिच्छेद २ मधील कार्यकारी आवश्यकता पूर्ण केलेल्या असल्यात.

(ब) अंडरलायिंग अॅसेट व डिलिव्हेरेबल दायित्व ह्यामध्ये कोणताही फरक (मिसमॅच) नाही. ही अट पूर्ण न केली गेल्यास, ओळखावयाचे/समजावयाचे क्रेडिट संरक्षण खाली दिलेल्या परिच्छेद ६.२ अनुसार काढले जावे.

इतर सर्व बाबतीत एक्सपोझर्स हे फक्त अंडरलायिंग अॅसेट्सवरच असतील.

(६.२) एक्सपोझर्सच्या असंरक्षित भागांसाठी, अंडरलायिंग अॅसेट्सना लागू असलेले जोखीम-भार लावले जातील. क्रेडिट संरक्षणाच्या रकमेमध्ये पुढील बाबतीतच तडजोड केली जाऊ शकते. उ अॅसेट किंवा परिपक्वता ह्यांच्या बाबतीत, अंडरलायिंग अॅसेट/दायित्व आणि डिलिव्हेरेबल अॅसेट/दायित्व ह्यांच्यामध्ये भेद (मिसमॅच) असल्यास. ह्याबाबत पुढील परिच्छेदांमध्ये तपशीलवार माहिती दिली आहे.

६.३ भेद/फरक (मिसमॅच)

अॅसेट किंवा परिपक्वता ह्याबाबत अंडरलायिंग अॅसेट/दायित्व आणि डिलिव्हेरेबल अॅसेट/दायित्व ह्यादरम्यान भेद/फरक असल्यास, क्रेडिट संरक्षणाच्या रकमेची तडजोड केली जाईल.

(१) अॅसेट मिसमॅच

अंडरलायिंग अॅसेट हा डिलिव्हेरेबल दायित्वापासून निराळा असल्यास मिसमॅच निर्माण होईल. केवळ वरील परिच्छेद २ (ज) मध्ये विहित केलेल्या आवश्यकता पूर्ण केल्यासच, एनबीएफसींना संरक्षण उपलब्ध असल्याचे धरले जाईल.

(२) परिपक्वतेमधील भेद (मिसमॅच) क्रेडिट डेरिवेटिव कॉट्रॅक्टची परिपक्वता ही, अंडरलायिंग अॅसेटच्या परिपक्वतेच्या समान असल्यासच, ती एनबीएफसी, संरक्षणाची रक्कम धरण्यास पात्र असेल. तथापि, सीडीएस कॉट्रॅक्टची परिपक्वता, अंडरलायिंग अॅसेटच्या परिपक्वतेपेक्षा कमी असल्यास ते परिपक्वता मिसमॅच समजले जाईल. परिपक्वतेमधील भेदाबाबत संरक्षणाची रक्कम पुढीलप्रमाणे ठरविली जाईल.

(अ) क्रेडिट डेरिवेटिव कॉट्रॅक्टची अवशिष्ट परिपक्वता तीन महिन्यांपेक्षा कमी असल्यास, कोणतेही संरक्षण ओळखले जाणार नाही.

(ब) त्या क्रेडिट डेरिवेटिव कॉट्रॅक्टची अवशिष्ट परिपक्वता तीन महिने किंवा त्यापेक्षा अधिक असल्यास, ज्या काळासाठी ते उपलब्ध आहे त्या काळाच्या प्रमाणात असलेले संरक्षण ओळखले जाईल. परिपक्वता भेद (मॅच्युरिटी मिसमॅच) असल्यास पुढीलप्रमाणे तडजोड लागू होईल.

$$Pa = P \times (t - .25) \div (T - .25)$$

जेथे

Pa = परिपक्वता भेदासाठी तडजोड केलेल्या क्रेडिट संरक्षणाची रक्कम

P = क्रेडिट संरक्षण

t = किमान (**T**, क्रेडिट संरक्षण व्यवस्थेची अवशिष्ट परिपक्वता) वर्षे

T = किमान (५, अंडरलायिंग एक्सपोझरची अवशिष्ट परिपक्वता) वर्षे.

उदाहरण - समजा की, अंडरलायिंग अॅसेट हा रु.१०० दर्शनी मूल्याचा एक कॉर्पोरेट बॉन्ड असून त्याची अवशिष्ट परिपक्वता ५ वर्षे आहे आणि सीडीएसची अवशिष्ट परिपक्वता ४ वर्षे आहे. तेव्हा क्रेडिट संरक्षणाची रक्कम पुढीलप्रमाणे काढली जाईल:

$$900 * \{(8 - .25) \div (5 - .25)\} = 900 * (3.75 \div 4.75) = 70.95$$

(क) सीडीएस कॉट्रॅक्टची अवशिष्ट परिपक्वता तीन महिने इतकी राहिल्यावर ते संरक्षण ओळखले जाणार नाही.

६.४ एक वापरकर्ता म्हणून एनबीएफसीनी, अंडरलायिंग ॲसेटवरील एक्सपोझर रिलीफ मिळविण्यास पात्र होण्यासाठी, नेहमीच, वरील परिच्छेद ७.१ अनुसार, संरक्षण विक्रेत्याला एक्सपोझर्स संपूर्णपणे हस्तांतरित करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या निकषांचे पालन करणे आवश्यक आहे. ह्यापैकी कोणत्याही निकषाचे पालन न केले गेल्यास, त्या एनबीएफसीला अंडरलायिंग ॲसेटवरील एक्सपोझरची दखल घ्यावी लागेल. ह्यासाठी, एनबीएफसीनी एखाद्या दायित्वधारकाबाबतचे एकूण एक्सपोझर (सीडीएस मार्फत असलेले धरून), त्या एनबीएफसीच्या संचालक मंडळाद्वारे सुयोग्य म्हणून ठरविलेल्या अंतर्गत एक्सपोझर मर्यादेच्या आतच, अशा प्रकारे सीमित करावे की त्यामुळे, एकाच/गट कर्जदाराबाबत आरबीआयने विहित केलेल्या एक्सपोझर मर्यादेचा भंग होणार नाही अशा एकमेव/गट कर्जदाराबाबतच्या एक्सपोझर मर्यादेचा भंग झाल्यास, त्या मर्यादेबाहेर असलेल्या सर्व एक्सपोझरला ६६७% जोखीम भार लावला जाईल. अशी कार्यवाही केल्यानंतर, त्या एनबीएफसीकडून आरबीआयने विहित केलेल्या किमान भांडवलाच्या आवश्यकतेचा भंग होणार नाही ह्याची खात्री करून घेण्यासाठी, त्या एनबीएफसीने, नेहमीच्या एक्सपोझर मर्यादेच्या अतिरिक्त एक्सपोझर्स होण्याची शक्यता विचारात घेऊन भांडवलामध्ये त्यासाठी पुरेशी तरतुद करून ठेवावी. उ

६.५ ह्या एक्सपोझर नॉर्म्सचे अनुपालन करण्यासाठी, त्याच प्रतिपक्षाबरोबर केलेल्या कॉट्रॅक्ट्सच्या, मार्कड टु मार्केट धन व ऋण मूल्यांचे एकत्रीकरण करण्यास परवानगी नाही.

७. सर्वसाधारण तरतुदीच्या आवश्यकता

एनबीएफसीच्या सीडीएस स्थितीसाठी त्यांनी, सीडीएस कॉट्रॅक्ट्सच्या एकूण धन मार्कड टु मार्केट मूल्यांसाठी सर्वसाधारण तरतुदी ठेवाव्यात.

८. अहवाल देण्याची आवश्यकता

एनबीएफसीनी, तिमाही धर्तीवर, त्यांचे जेथे पंजीकरण झाले आहे त्या डिपार्टमेंट ऑफ नॉन बँकिंग सुपरव्हिजनच्या प्रादेशिक कार्यालयाकडे, त्या एनबीएफसीनी, सीडीएसमार्फत, मिळविलेल्या क्रेडिट संरक्षणांमुळे, नेहमीच्या एकमेव/गट एक्सपोझर मर्यादापेक्षा अधिक एक्सपोझर धरल्या गेलेल्या सर्व एकूण एक्सपोझर्स कळवावीत.

९. एनबीएफसी, त्यांच्या ताळेबंदामधील नोट्स टु अकाऊंट्स मध्ये, जोडपत्र २ मध्ये दिलेली माहिती प्रकट करतील.